

ONBEMINDE GELOVIGEN

Interview van Guido Vanheeswijck, auteur van het boek: *Onbeminde gelovigen*, door Hugo Quintiens op zaterdag 5 september 2020

Video 4 VREES NIET EN GA NAAR ANDEREN

Hugo

Ik kom terug op je verlangen om het over de inhoud van ons geloof te hebben. Er hangen nogal wat vragen rond. Het heeft ook te maken met: we hebben een blijde boodschap en we willen die eigenlijk ook graag uitdragen zodat anderen datgene waar wij van leven ook kunnen meebelevan. Een paar vragen daarbij: wie moet dat doen? Want onze vrijgestelden - priesters, diakens, parochieassistenten - zeggen: "We hebben geen tijd, we hebben het veel te druk." De 'gewone gelovigen', tussen aanhalingstekens, zullen zeggen: ik heb daar de woorden niet voor. Wie gaat dat doen?

Guido

Je geeft al het voorbeeld als men zegt we hebben geen tijd. Je ziet het overal. Dus we hebben geen tijd om diepgaand in te gaan, want we moeten dit en dat klaar hebben. Dat is niet alleen in de Kerk zo, dat is aan universiteiten en onderwijs zo en in de culturele sector en politiek. Het moet allemaal heel vlug gaan. Dus we zullen eigenlijk tijd moeten maken daarvoor. En misschien is dat ook iets van onze cultuur; dat we een soort van ritme opnieuw moeten vinden waarin we terug in de diepte gaan. Heel interessant thema **in de diepte gaan of surfen**, zeker met de digitale veranderingen.

En als je dan zegt: '**wie?**'. Je zou kunnen zeggen **iedereen op zijn of op haar manier**. Ik denk, er zijn mensen die een voorbeeld voor anderen zijn en helemaal verbaal niet zo begaafd zijn en zelfs ook die behoefte niet hebben.

Maar je moet ook mensen hebben die dat verbaliseren of dat het onder woorden brengen.

Als bijvoorbeeld in de kerk men alleen met procedures bezig is of in het onderwijs alleen met procedures bezig is, ja, dan ja, dan verdwijnt helemaal de inspiratie.

Dus ik zou zeggen: ieder op zijn of op haar manier en die manieren zijn verschillend.

Hugo

En laten we er tijd voor maken hoor ik je ook zeggen.

Guido

Ja vooral dat denk ik. Wij hebben een probleem met de tijd, en ook een probleem met - klinkt misschien paradoxaal - met de stilte. Waar zijn stilteplekken waarin je tot bezinning kan komen en zo voort? Ook bezinning en stilte is een manier om de boodschap naar voren te brengen.

Hugo

Mijn tweede vraag: wie is onze gesprekspartner? Wie benaderen wij? Met wie proberen we in gesprek te komen?

Guido

Ja ja kijk, het is, dat wordt ook algemeen denk ik in de Kerk gezegd: we hoeven niet op dezelfde manier zieltjes te gaan winnen zoals we dat ooit gezegd hebben.

En ook dat is, denk ik, niet zwart-wit. Ik denk ook, we doen veel aan geschiedvervalsing. Ik denk dat missionarissen prachtig werk gedaan hebben en ook fouten gemaakt hebben. We zitten nu in die anti-kolonialiseringstendensen waarin alles fout was.

Nee, maar ik denk dat je, we zijn er daar al op ingegaan, dat je altijd **naar zoekende mensen** moet. Dat je daar altijd naartoe moet. En de zoekende mensen die zijn er nu minstens evenveel als vroeger. En dat je de poorten van de Kerk opent, dat je dat binnen de Kerk zelf doet en dat je naar niet-christenen gaat, wat eigenlijk het Tweede Vaticaans Concilie ook al zei: 'ga naar niet-christenen, ga naar de anderen'. De kerk als een voorhof. En dat je dus het gesprek daar opnieuw over aangaat. En alleen door het gesprek aan te gaan kan je de gestolde clichés ontvriezen.

Hugo

Je raakt het nu zelf al aan. We hebben het al gehad over wie gaat het doen, met wie ga je spreken. Wat ga je zeggen? Wat is onze boodschap? Of anders gezegd: hoe spreek je over dat moeilijke thema voor vandaag? Om even het citaat uit je boek aan te halen: 'hoe kunnen we die toegang tot een persoonlijke transcendentie ter sprake brengen in al haar kwetsbaarheid en in het besef van haar op rationele gronden principiële onbeslisbaarheid?'. Dat is een moeilijke boodschap.

Guido

Wel, door de kwetsbaarheid centraal te stellen. Ik vind het christendom, en met ouder worden - we hebben daar vaak onderling al over gesproken - met ouder worden daar nog veel gevoeliger voor worden. De twee centrale mysteries van het christendom, en dat klinkt klassiek, maar dat is het Kerstmysterie en het Paasmysterie. En dat zit vol van kwetsbaarheid. Nooit is er gezegd dat christen zijn of proberen te zijn gemakkelijk is. Christendom, dat is ook de religie van het kruis, dat is een teken van tegenspraak.

Ik ben ook lector bij ons in de parochie en die Goede Week, nu is ze met corona niet kunnen doorgaan, maar ik vind dat die teksten van de passieverhalen, ze zijn op muziek gezet en zo, laten we die eens opnieuw lezen.

De Nederlandse dichter Willem Jan Otten is bekeerling geworden en hij zei 'weet je waarom ik christen ben geworden? Omdat alles daar mislukt in het evangelie'.

De eerste paus, want we hebben veel keer kritiek, die heeft jesus drie keer verraden en toch is het zo'n prachtig figuur. Wie stond aan het kruis van zijn 12? Niemand. Eén had hem verraden, alleen Johannes dan en zijn moeder en een paar vrouwen. En dus je moet door heel die problematiek, en dat is zo herkenbaar allemaal. En God is geboren, en dat heeft niks met

kerstmarkten te maken, maar als een kind van vluchtelingen die geen dak boven zijn hoofd had. Als je weet dat dat het christendom is dan...

We hebben vorige week in de lezing nog gehoord hoe de profeten zeggen: "Ik word uitgelachen, ik geef het op." Daarom heb ik ook heel veel begrip voor de pijn die er vandaag in de Kerk is. Het kan niet anders dat religieuzen vandaag ook pijn hebben, maar dat is inherent aan dat christendom. En wanneer Jezus verzezen is, niemand herkent hem. Laten we daar eens over nadenken, niemand herkent hem.

Hugo

En net daarin, in die kwetsbaarheid vind je misschien ook makkelijker aansluiting bij mensen van buiten de Kerk, want dat is zeker iets dat ze herkennen.

Ik heb toch nog een vraagje in dit verband: is spreken nu de enige manier?. Er zullen toch ook mensen zijn die zeggen: "Ik ben niet zo verbaal maar ik ben wel overtuigd christen. Kan ik dan niks betekenen naar buiten toe?"

Guido

Wel, misschien aansluitend op mijn antwoord op je eerste vraag, dat was misschien veel te algemeen. Sommige mensen moeten spreken denk ik, ook in de kerk. En je moet zachtmoedig zijn, dat wil zeggen zacht zijn en moedig. En dat is heel moeilijk om die twee samen te brengen want je bent vlug te hard of soms te laf.

Maar er zijn ook mensen die dat op een heel andere manier doen. Er zijn mensen die zwijgen en waar ik alleen maar kan naar opkijken. Er zijn ook mensen die daadwerkelijk doen in concrete zorg, veel meer dan ik dat ooit gedaan heb.

Dus er zijn heel veel wegen om het te doen, maar doe het. En dan kan je, door concrete zorg, uitdrukking geven aan die inspiratie. Maar je kan dat ook door theologisch spreken of filosofisch spreken.

Hugo

Ieder op zijn of haar manier, als het maar authentiek is.

Guido

Maar zonder schrik te hebben hoe kom ik over. Als je dat hebt, ben je verloren. Want dat doe je niks, want je komt altijd op een bepaalde manier over.

Hugo

Het heeft iets van de vrijheid van de kinderen Gods.

Guido

Wel, hoe vaak staat er niet in het evangelie 'vrees niet'. En Jezus, hoe moeilijk heeft hij het niet. Vrees niet en dat is, maar ga gewoon en ook in het besef dat men niet naar je luistert of dat er met je gelachen wordt. 'So what', zou je dan kunnen zeggen. Vrees niet!